

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Ne higgy magyar a németnek!

Lápnak vasárnapi számának fenti című rövid cikkére válaszul hamisítatlan német szellemű cikkírók jelent meg, nem német nyelven és nem Berlinben, az alldárcsok fővárosában, hanem itt Debrecenben, egy magyar nyelven szerkesztett új időszakos lap hasábjain.

Sem időnk, sem területünk nem engedi, hogy a történelmi perspektívát nélkülöző németekkel cikkeske íróját az ezeréves német-magyar probléma mibenlétéről részletesen kioktassuk. Ép magyar érzésű és kellő történelmi tudással bíró olvasóink ugyanis tudják, hogy a magyarságnak ezer éven át kellett a német elnyelés ellen védekeznie, hogy 400 éven át Bécs kényuralma, a közelebbi 40 év alatt pedig Bécs és Berlin egyesített hatalma tartott német járomban bennünket s hogy csak a német világhatalom megdőlte: nyertük vissza önállóságunkat; igaz, hogy területünk megcsonkításával, de nem a területi integritás visszaszerzésének a teljes reménye nélkül.

Visszanyertük azonban lelki integritásunkat és szabad kezünk! Bécs és Berlin rabszolga járma után — ha egyelőre kis területen is — de szabad, önálló nemzet lettünk, amely maga intézi sorsát és többé nem egy vagy több lelkeken nagyhatalmi törekvés felöltöje.

Leleki felszabadulásunk magával hozza azt, hogy szabaduljunk azoktól a szinte terroristikus szabadságtól, amelyekkel századokon át, közelebből pedig évtizedeken át lenyűgöztek bennünket.

A zsidó kérdés mellett revidálni kell nemzeti létünk másik „kényes” kérdését, a németekhez való viszonyunk kérdését, amely folyton itt lebegett a fejünk fölött, de amelyről szerencsétlen elnyomott politikai helyzetünkben nem lehetett nyíltan beszélni.

Most azonban már nem csak lehet, de kell is! Le kell rombolnunk itt is a hazugságok szövedékét, éppen úgy, mint a zsidó kérdés terén. Hazugság, hogy a magyar nemzet valaha is szövetségben volt a némettel! Szövetségben volt igenis Bécs Berlinnel, a Habsburg-dinasztia a Hohenzollernekkel, szóval német a némettel, egyik rabszolgatartó a másikkal. Ehhez azonban a magyar népléleknek semmi köze nem volt. A magyar, az igazi magyar nép soha nem állhatta a németet, mert ösztönösen érezte a szomszédság veszedelmes mivoltát és ezerszer tapasztalta a németek terjeszkedési vágyát, brutalitását és kétségbeesését!

A magyar nemzet — sajnos — nem is lehetett szövetségben senkivel 400 év óta, mert nem volt politikailag önálló. Politikai önállóságunkat csak most nyertük vissza s a mohácsi vész óta csak most van először alkalmunk rá, hogy bárkivel — mint szabad nemzet szabad nemzettel — szövetséget köthessünk.

Hogy tehát most új orientációra van szükség, azt mindenki beáthatja, de hogy milyen legyen ez az új orientáció, azt természetesen ma még pontosan megállapítani nem lehet. Egy azonban bizonyos. Földrajzi helyzetünk ezer év óta nem változott s ezer év óta mindig a német veszedelem fenyegette nemzeti önállóságunkat. Ez a német veszedelem ma sem szűnt meg, sőt, ha azt tekintjük, hogy a tulnemes Németországtól elvették Elzászt, Pósent és tengerentúli gyarmatait, megállapíthatjuk, hogy a német veszedelem még intenzívebben fenyeget bennünket, mint valaha, mert a német expanzió természetesen Kelet felé, a Duna völgyére folya vetni magát.

Ez ellen nekünk föltétlenül védekeznünk

kell. Ennek a védekezésnek első lépése az, hogy emancipáljuk magunkat az ostoba, bárgyu németimádatól, amellyel több mint négy évtized óta megfertőzték a magyar intelligencia lelkét. *Önérzetes nemzet csak önmagát imádjá.*

Nekünk is csak önmagunkat kell imádnunk. Szövetséget pedig azoknál keresstünk, akik kellő garanciát nyújtanak arra, hogy nemzeti létünket, nemzeti önállóságunkat veszedelemmel nem fenyegetik.

Véget ért a kormányválság

Béke és megegyezés a kormányzó pártok között

Budapest, június 10 (Nemzeti St. tel. jel.) A kormányzóknál tegnap tartott értekezleten a kormány tagjai előadták azon alkotmány-szerűelméletet, melyeket azonnal kiküszöbölendőknek tartanak. Kijelentették, hogy ha a kormány az alkotmány garanciáit nem tudja biztosítani, elhagyják helyüket és lemondanak. A kormány arra kérte a kormányzót, hogy döntését csütörtökön hozza meg.

Budapest, június 10. A két kormányzó pártot a nemzetgyűlés ellen és a mostani rendszer ellen irányuló törekvések annyira összekovacsolták, hogy ma már konkrétumokban is jelentkezett az eredmény. A két párt vezetői bizalmas értekezletet tartottak, melyen megállapították, hogy a főbb elvekben nincs különbség a pártok törekvései között. A jövőbeli szorosabb együttműködés céljából megállapo-

dásokat létesítettek és azokat írásba foglalták. A megállapodás főbb pontjai: 1. Demokratikus birtokreform. 2. Keresztyén szociálpolitika. 3. A keresztyén faj védelme. A közös együttműködés céljából 24 tagú közös intézőbizottságot állítottak a két párt élére, amelybe mindkét párt a maga vezetőit delegálta. Ezeket a megállapodásokat a pártok szerda esti külön-külön tartott értekezlete jóváhagyta és arról hivatalos jelentést adott ki.

Budapest, jun. 10. A két kormányzó párt szorosabb együttműködése most már kizár minden kombinációt. Legfeljebb részleges kormányválságról, s a kormány újjaalakításáról lehetne szó. Mindkét párt elementáris erővel követeli az új kormánytól, hogy erős kezűvel és nagy bátorsággal fogjon hozzá a keresztyén nemzeti program megvalósításához.

Lloyd George a magyar békéről

Egy év múlva revízió alá kerül

London, június 10. (Nemz. St. tel. jel.) Beavatott politikai körökből nyert értesülés szerint, illetékes angol helyen a magyar békét csak átmeneti állapotnak tartják. A béke aláírása előtt angol hivatalos körök bizodalmat kelteket a magyarokban az által, hogy az angol arisztokrácia megerősítette Magyarországot a békével szemben tanúsított intranzingens magatartásában. Az erre irányuló akció lesze-

relése céljából Lloyd George tudomására hozza az angol arisztokratáknak, számoljanak azzal, hogy milyen károkat és bonyodalmakat okoznak, ha akciójukat tovább folytatják.

Az alsóház ülésén Lloyd George kijelentette, hogy a békeszerződés inkább csak formalitás és ő is meg van arról győződve, hogy az eddig kötött valamennyi békekötés tarthatatlan és egy év múlva föltétlenül revízió alá kell venni.

Visszahívták a budapesti angol ügyvivőt

Felületességgel vádolja az angol kormány

Budapest, június 10. (Nemz. St. tel. jel.) Angol diplomáciai körökből kiszivárgott hírek szerint Hohler budapesti angol ügyvivőt a legközelebbi napokban visszahívják. Azzal vádol-

ják, hogy állását nem hiven töltötte be. E hó végén új angol bizottság jön Budapestre, mely Hohler működését felülvizsgálja és jelentést tesz a magyarországi állapotokról.

Munkában a pénzüzérek

Csak a nyár végén lesz új pénz

Budapest, június 10. (Nemz. St. tel. jel.) Félhivatalosan jelentik, hogy az utóbbi időben időben üzérkedés céljából azon alaptalan híresztelést terjesztik, hogy a 10,000 és 1000 koronás bankjegyeknek új pénzjegyekre való átcserélése alkalmával a bankjegyek bizonyos hányadát

levonják. A pénzügyminiszter újból figyelmezteti a közönséget, hogy a bankjegyek átcserélése előreláthatólag csak a nyár második felében fog megőrienni és az átcserélés alkalmával semmiféle levonás nem lesz.

Csehország Lenin utján

Bécs, június 10. (N. St. t. j.) A „Novidem” közlése szerint Prágában munkás tanácsokat alakítottak s munkások által hozott törvényeket léptették életbe. A jelek szerint Csehország mindinkább közeledik Lenin álláspontjához.

Giolitti miniszterelnök?

Berlin, június 10. (Nemzeti St. tel. jel.) Itteni hivatalos körök értesülése szerint Nitti nem fog negyedszer is megbízatást kapni. Átmeneti miniszterium alakul Giolitti vezetésével.

A pápa súlyos beteg

Róma, június 10. (N. St. t. j.) Olaszországi híradások szerint a pápa súlyos természetű köszvényben szenved.

Az olasz éhség-zavargások

Zürich, június 10. (Nemzeti St. tel. jel.) Az élelmiszer ellátás nehézségei miatt a belpolitikai helyzet Olaszországban újból súlyosbodott. Véres összütközések napirenden vannak. Így Lusitániában és Cividálában megröghanták a hatóságokat. Egy rendőrtisztviselőt és egy tüntetőt agyonlőttek. Udinében formális harcok fejlődtek ki, s egy tüntetőt agyonlőttek.

Miket csinált a lakáshivatal?

1.

Idestova esztendeje lesz, hogy a debreceni lakáshivatal dolgaival közérdekből foglalkozom. Vérlázító igazságtalanságok egész halmozata jutott kezembe, melyek kétségtelentl bizonyítják, hogy ez a hivatal nem szolgálta híven azt a célt, melynek szolgálatára felállított. De hogy is szolgálhatta volna, mikor már felállítása pillanatában szabadkőműves vezetés alá került? Már pedig közismert tény, hogy minden intézmény, melynek vezetését szabadkőműves páholytestvérek irányították, a deszrució, a szabadkőműves magánérdek, nemkülönben a zsidó faj érdekeinek szolgálatára kényszerült. Itt a megfejtése annak, hogyan tudtak elhelyezkedni Debrecenben a háború óta bevándorolt zsidók végeláthatlan csapatokban, mikor az idevaló, vagy hivataluknál fogva idekötött keresztények száza hajléktalanok.

Tehette volna ezt a lakáshivatal, ha rendszeres ellenőrzés alatt állt volna? Bizonyára nem. De a szabadkőműves vezetés alatt álló hivatal szabadon garázdálkodhatott éveken keresztül. A panaszok mindig siket fülekre találtak a szabadkőműves testvéreknél. Talán most az új szellem, melyet Hubert Oltó kormánybiztos-főispán képvisel, bele fog tekinteni a lakáshivatal működésének érdemi bírálatába is. Mert nem az a lényeg, hogy hány aktát intéztek el, hanem *hogyan*?

Íme itt a Riskó Alajos esete. Ez a hangszerkészítő iparos súlyos ezrekre menő károkat szenvedett a lakáshivatal miatt. Hivatalos akták bizonyítják ezt.

Riskónak 3 lakószobából és mellékhelyiségekből álló lakása volt Vigkedvű Mihály-u. 13. sz. alatt, mely háznak Kertész Kálmán a tulajdonosa. Az apjával és feleségével lakta a 3 szobát, melynek egyike a műhelye és raktára. Már 1913 óta bérlő a helyiséget évi 720 korona bérért, melyet a háztulajdonos 2 év előtt önkényűleg 920 koronára emelt. (Az adóhivatalban vajon tudnak-e erről?) A dolgok helyes megítéléséhez szükséges tudni azt is, hogy Kertész Kálmánnak a Rásó Gyula-u. 19. sz. alatt is van háza, mely éveken át üresen állt és áll talán még most is.

Azzal indult meg a harc a bérlő és háztulajdonos közt, hogy a háztulajdonos fia, ifjú Kertész Kálmán a családjával megazálott területről Debrecenbe jött. (Nőtlen fia, Kertész Lajos már 1918 októberében jött haza.) Nem fért a megszorodott család és bár mehettek volna a saját tulajdonukat képező Rásó Gyula-u. 19. sz. alatti házba is lakni, arra hivatkozással, hogy az messze (negyedóránnyira!) van a máv. üzletvezetőségtől, nem mentek oda, az üresen maradt, ellenben igényt jelentenek be a lakó (Riskó) egyik szobájára. A lakáshivatal 1919 október 27-én kelt 9579—1919. sz. határozatával „elrekvirája” Riskó egyik szobáját, mire Kertész kibontatja a falat és a maga lakásához csatolja a Riskó szobáját.

De még meg se száradt a malter a befalazott és az ujonan vágott ajtón, már a lakáshivatal 9918—1919. sz. határozatával 2 szobás lakást utalt ki ifjú Kertész Kálmán és családjára részére Timár utca 17. sz. alatt, ahová be is költözött 1919 november 1-én, — ez alapon Riskó kérte visszautalni az elrekvirált szobát, mire a lakáshivatal 9995—1919. sz. határozatával, mely 1919 november 5-én kelt, visszautalta a bérlőnek. Riskó erre újra visszahelyeztette nagy költséggel az ajtót és az előbbi állapotába helyeztette vissza a falat.

De a malter megint nem száradt meg, mikor a háztulajdonos nőlén fia, Kertész Lajos, aki már 1918 novembere óta lakott szüleivel, 1920 februárjában azon címen igényelte a Riskó lakásának egyszer már elrekvirált szobáját, hogy ő modern ember, nem vehetnek le a szülei előt, tehát külön szobára van szüksége. Hiába bizonyította Riskó, hogy Kertész Lajos nem menekült tisztviselő, mert már 1918 novembere óta Debrecenben szolgál és szüleivel lakik, akiknek Rásó Gyula u. 19. sz. alatt szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakásuk üresen áll, a lakáshivatal 360—1920. sz. határozatával ismét „visszarekviráta” Riskótól a már egyszer „elrekvirált” szobát és jöttek megint a kőművesek, télvíz idején a nagy-

beteg fekvő bérletét butorostul karhatalommal kitelepítették, kibontották a falat és áthelyezték megint az ajtót.

Az elkeseredett Riskó erre fegyvetmi följelentést tett a lakáshivatal ellen Mark Endre polgármesternél. Olyan vádakkal állott elő ekkor Riskó, melyeknek mindegyike emeletes disznóság. Bizonyította, hogy a lakáshivatal hamis tényállás alapján járt el már az első határozat meghozatalánál, mert úgy tüntette föl, mintha 4 szobás lakása lenne, holott csak 3 szobája volt. (Az első szemlét az 50 pénzes nevű Faragó dr előadó tartotta.)

Ez a nyilván hamis beállítás a kiinduló pontja a házszék és járásbírói perek egész sorozatának! A második szemle után, melyet Fehértóty temeikezési vállalkozó az egyik polgári rendőrközeggel tartott, visszakapta Riskó a szobát. A harmadik szemlét a szabadkőműves Bíró Jenővel együtt tartotta dr Faragó hivatalos óra után, mire másnap két háztulajdonos (szabályellenes!) tartotta meg a szemlét: dr Sztankay Ába gyógyszerész és Bekés nevű 50 pénzes magyar — de szabadkőművesek!

Minden vádja helytálló a feljelentésnek, amiről személyesen győződtem meg. Mark Endre polgármester elrendelte a vizsgálatot és annak lefolytatásával dr Tóth Emil tanácsnokot (szintén zenész, vagyis szabadkőműves!) bízta meg, aki maga is helyszíni szemlét tartott, tehát látnia kellett két szemével, hogy Riskónak igaza van, mert a lakáshivatal sérelmes határozatainak egész sorozata *turpisságon* alapszik. Mégis mi történt? Tóth Emil tanácsnok jelentése dr Magoss György tiszti főügyészhez (szintén zenész!) került jogi véleményre és hogy mit tartalmazhatott a Tóth Emil tanácsnok jelentése, mutatja a tiszti főügyész jogi véleménye alapján hozott 1375—1920. sz. polgármesteri határozat, mely így szól:

„Riskó Alajos debreceni Vigkedvű Mihály-u. 73. sz. a. lakos a lakáshivatal ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelni kérte. Ennek folytán dr Tóth Emil tanácsnok által a kérvényben foglaltakra vonatkozólag a lakáshivatal ellen az előzetes vizsgálatot lefolytattattam.

Mint hogy a megejtett vizsgálat utján beszerzett adatok a fegyelmi vétség tényálladékát a lakáshivatal egyetlen tagjával szemben sem tüntetik fel, semmi alapot nem látok fennfiorogni arra, hogy a lakáshivatal bármely tagja ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat megindíttassék.”

Ez a határozat 1920 április 3-án kelt; Mark Endre polgármester aláírásával hitelesítette Riskó Alajos hangszerkészítő így tudta meg a régi közmondás igazságát, hogy „az ördögöt hiába jelentik föl a nagyanyjánál”.

Hogy mennyi igazságtalanságot tartalmaz ez az ügy és milyen összefüggő lánc látható ebben a csekélységben is a szabadkőműves uralomnak, annak megítélését az olvasóra bízom, ellenben az ügy aktáit Hubert Oltó kormánybiztos főispán ur rendelkezésére bocsájtom.

Szavazatszedő küldöttségi elnökök figyelmebe. A szavazó-urnákat a város f. hó 12-én szombaton hordatja szét a belterületen fekvő szavazóhelyiségekbe. A külterületi szavazóhelyiségek szavazó-urnáit a küldöttségi elnökök ugyanaz nap d. e. 8—12 ig d. u. 3—6 óráig vehetik a városi levéltárban (Városháza, földszint 5.) Az I. kérdései választási biztos ez uton kéri az 1—17. sz. szavazatszedő küldöttségi elnököket, hogy a szavazólapokat, borítékokat és irodai szereket szombaton d. e. 8—12-ig és d. u. 3—6 óráig ugyan-csak a városi levéltárban sziveskedjenek átvenni.

Visszafizetik a pénzfelülbélyegzés alkalmával benntartott 50 százalékot a köztisztviselőknél, közszolgálati alkalmazottaknak, ténylegesen szolgáló katonáknak, nyugdíjas- és menekült volt köztisztviselőknél és azok özvegyeinek, nyugdíjas katonáknak, katona özvegyeinek és azok árvaínak, ha a visszatérítést a Pénzügyigazgatóságnál benyújtandó kérvényben 1920. június hó 30 ig kérelmezik.

Bővebb felvilágosítást a pénzügyi palota I. em. 9. sz. szobájában adnak.

HIREK

Mi boldog

debreceniek, mennyi földi jóban részesülünk! Alig mentek el a fess és snájdig román tisztek, akik sokunk számára oly kedvesse és kívánatossá tették az életet, jött a pénzfelülbélyegzés, melyen milliókat kerestünk, aztán jött a finom cseh cipő, amelyen annyit megtakarítottunk, hogy vígan vehetjük a 80 koronás marha meg a 120 koronás sertéshúst; most meg úgy halljuk: jön a fővárosi Royal Orfeum és kedves, kellemes nyári estéket fog szerezni nekünk. Ah, mily igozán boldogok vagyunk!... Látni fogjuk az Orfeum világhíres művészi-programját, hallani fogjuk kitűnő művészeit: a nagyszerű Virág-Blumenfeld Jenőt, a szellemes Szőke Szakált, a humor kifogyhatatlan mesterét, az isteni Solti-Sonnenschein Hermint, a jóízű bájos és gyönyörű kultiválóját. És a többi, a Vágó-Hauereket, a Székely Schwartzokat, mind... mind... Kár, hogy a drága Király-König Ernő nem jön velük! — Nos, így is boldogok leszünk mi, irigyléremelő, szerencsés debreceniek! Futunk rohanunk jegyet venni, hogy ki ne maradjunk és... és ott legyünk mindannyian, kik érteni és élvezni tudjuk az igazi, magasztos művészetet!

— Pados Jenő alezredes, a gyalogezred parancsnoka ezen az uton bucsuzik Debrecen város közönségétől. Oly hirtelen jött az elvonulási parancs, hogy nem volt módja és ideje személyes kérszoritással válni el sok kedves ismerősétől és barátjától. Mint ezredparancsnoka Seydl ezredes, úgy Pados alezredes is ittletének rövid ideje alatt mindenütt csak rokonszenvet és ragaszkodást keltett; méltán fájjaljuk hát távozását.

— Szomorú jelentés a magyar városokról. A polgármester a csütörtöki tanácsülésen jelentést tett a magyar városok kongresszusa szervezetének Budapesten tartott üléséről. Mélyen lehangelő dolgokat hallottunk a tanácsülésen. — A magyar városok kongresszusának eddig 140 város volt a tagja, a békeszerződés után maradt 44 város, melyek közül csupán 8 önálló törvényhatóság, míg 96 várost elszakítottólunk a békeszerződés. Oly kevés városa maradt a Darabmagyarországnak, hogy a tagdíjat 4000 koronára kell felemelni, ha az eddigi szervezetet fenn akarják tartani. — A tiszti főügyész — igen helyesen! — fölvetette, hogy ilyen körülmények közt érdemes e fenntartani a központi hivatali, e költséges szervezetet. A városok gyűlése megkereste a kormányt, hogy a városi választójogról és a városi törvényről szóló javaslatot, mielőtt a nemzetgyűlés elé terjesztené, adja ki véleményezésre a városok kongresszusa állandó bizottságának.

— Van szalonna, de raktáron! A tanácsülésen szóba került a zsirellátás kérdése is és a tanács egyik tagja elmondta, hogy a vágóhid hűtője tele van elraktározott szalonnával. — A hentesek ugyanis a kész (hizott) sertéseket kénytelenek levágni, de csak a húsát mérik ki, ellenben a szalonnát elraktározzák. Tehát van bőven szalonna, míg a közönség köztudomás szerint 110, sőt 130 koronás áron tud csak vásárolni — jószívű láncosoktól. Már t. i. aki képes megfizetni ezeket a lehetetlen árakat. Vagy azt akarják elérni a szalonna felhalmozásával, míg az éheztetés következtében az árakat még magasabbra lehet felszórfolni? Vagy el akarják szállítani innen olyan helyre, ahol még nagyobb a zsirinség és természetesen még magasabb áron lehet a fehérrút értékesíteni? A debreceni közéletmezési állapotok ugyanis a legképtelenebbek. Hát lehet ezt túrni tovább? Felhívjuk e képtelen helyzetre a kerületi rendőrfőkapitány figyelmét. A hentesüzletekben alig van szalonna, ellenben a vágóhidi hűtők tele vannak vele. Hát nem árufelhalmozás ez?

— Városi nyug- és kegydíjasok figyelmebe. A városi számvevőség felhívja a városi nyug- és kegydíjasokat, hogy pénzfelülbélyegzés alkalmával kapott pénztári elismervényeknek 5000 koronáig való visszafizetése végett elismervényeikkel és 1 koronás bélyeggel a városi számvevőség V. osztályánál I. emelet 17. sz. szobában saját érdekükben f. hó 15-ig jelentkezzenek.

Rend az élesztő-eladás terén Annyi panaszt, annyi keserűséget vártott a debreceni kiskereskedők körében az élesztő kiosztás terén lépten-nyomon felmerült egyenlőtlen bánásmód, hogy igazán elérkezett az ideje az anomáliák megszüntetésének. A Krausz és Rosenthal élesztőnagykereskedő cégek felelősen zsarnokoskodása véget ért azzal a miniszteri rendelettel, mely az élesztő egyedárusításának jogát Debrecenben a *Hangya* szövetkezet részére biztosította. Tudjuk, hogy ezzel a panaszok és keserűségek hosszú lánca szakadt meg véglegesen.

A *Hangya* szövetkezet igazgatósága ez uton hívja fel a debreceni kereskedőket, hogy élesztő iránti igényüket még ma (pénteken) jelentse be nála írásban. Mértékadó a rendkívüli fogyasztási jegy.

Védi a tanács a régi utcaneveket Dr. Dr. János máv. föllenőr, a városi Zenede igazgató tanára beadványban kérte a városi tanácsot, hogy a városi Zenede alapítóinak (Farkas Ferenc, Csanak József és Komlóssy Lajos) emlékét úgy örökítsék meg, hogy a nevükről nevezzék el a Vár, Nyomtató és Darabos utcákat. A városi tanács úgy határozott, hogy a régi, történelmi nevezetességű utcaneveket meghagyja, azonban a Zenede alapítóinak emlékét a Zenede épületében, esetleg emléktáblával örökíti meg.

Felhívás régálic kiváltásra. Miután a perenospora a szállóban nagyon fellépett, felhívja a városi számvevőség újonlag a debreceni régálicbirtokosokat, hogy a fennmaradt régálic utalványokból szükségletüket mielőbb fedezzék. Az utalványok kiváltása Városháza emelet 17. sz. szobában.

Vasárnap kiosztását közbejött akadályok miatt jövő héten kedd június 15-ig kénytelenek vagyunk beszüntetni. Jelzett naptól kezdve bármely debreceni lakos, aki mezőgazdasági vagy kerti termeléssel foglalkozik, igényét délelőtt 8-12 és délután 3-5 ig bejelentheti titkári hivatalunkban (Piac-utca 61.). Debreceni Gazdasági Egyesület.

„Maximális árak hatályon kívül helyezése” című közleményükre vonatkozólag a debreceni mézárós társaság arról értesít bennünket, hogy a társaságnak vágómarha-állománya mindössze 2 hasas tehénből és 4 darab úszóból áll, több vágóállat-készlete nincs. Ha a vidéken történtek vágómarha vásárlások és az úgynökök a „Debreceni mézárós társaság” nevében eszközöltek vásárlásokat, visszaélés történt a társaság nevével, melynek megtorlására a szükséges lépéseket megteszi a társaság. Hogy a közönség teljes tájékozást szerezzen, közöljük, hogy a társaság február 12-én Hajdudorogon 8 és március 4-én Hajduszávaton 4 darab vágómarhát vásárolt csupán, amit a társaság könyvei is igazolnak és ezen vágómarhák husa a vágóhídon a közönség részére lett kimérve. A debreceni mézárós társaság (Szentesi, Nagy és társai bejegyzett cég) már 25 éve áll fenn és a társaságnak nem tagjai Robitzek, Waldmann és Leitner mézárósok, Schwartz Ignác is csak rövid ideig volt a társaság tagja, de már a múlt évben kilépett onnan. Közleményünk tehát nem erre a cégre vonatkozott.

A Területvédő Liga felkéri mindazokat, akik még a taggyűjtő iverket nem szolgáltatták vissza, hogy azokat folyó hó 15-ig Molnár Gyula liga pénztárnoknál (Közgazdasági Bank) a délelőtti hivatalos órák alatt elszámolni szíveskedjenek. Elnökség.

Move közlemény. A Move főiskolai hallgatók f. hó 11-én d. u. 5 órára hirdetett alakuló gyűlése a gazdaságok junialisa miatt később hirdetendő időre elmarad. A titkár. — **2. Kötelessége minden jó keresztény magyar embernek a Move tagok sorába lépni.** Felvételi iroda Sas-utca 4. II/2. Felvétel d. e. 9-től 1 óráig.

Cérna és selyem kesztyűk, frissgumi áru, vizelet tartó, gumi harisnya, egyentartó, műláb, műkéz kapható: Vitárius, Piac-u. 16.

Margit-fürdő állandóan és egész nap nyitva nők és férfiak részére.

Uj! Hatóságilag engedélyezett nyak- és kézmelegítő műhely csak Péterfia-u. 53.

Nem kívánatos! A községi kötelekbe való felvételnek eddig a legegyszerűbb módja az volt, hogy valaki házat vett és mint háztulajdonos kérte a községi kötelekbe való felvételt. Így cselekedett Horvát Ignác is, aki Kolozsvárról költözött Debrecenbe, nyomban a házvételre kezdte és a községi kötelekbe való felvételre folytatta. A városi tanács azonban elutasította, mert a rendőrség nem tartotta kívánatosnak a kérelem teljesítését. Csakugyan itt a tizenkettedik óra, hogy a kellemetlen idegenek betelepülésének gátló vessen a városi tanács, mert ma holnap teljesen zsidó kézre jut a Kálvinista Róma. Már is egész sereg utcája van a városnak, amely egészen getthojellegű, ahol nyoma sincs a Kálvinista Róma régi, keresztényen voltának és tisztaságának. Ezeken az utcákon idegen, fekete kaftános alakok idegen nyelven köpködik a szót, az asszonyaik tolvajnyelven (Debrecenben a jiddis az!) tereferálnak, s hosszú tetűhintáslincsd fiúk pedig idegen nyelven űzik szórakozásokat és csak akkor bujnak el a kapualjokba, ha sastollas magyar katonát látnak. A leghevesebb volna, ha legalább 20 évre visszamenőleg felülvizsgálják, kik és hogyan vétettek föl a debreceni polgárok közé? Sok, kellemetlen, éppen nem kívánatos elem csuszolt be a községi kötelekbe. Nem ártana, ha ezentul a tanács közhírré tenné, mielőtt határozná, kik kéri a községi kötelekbe vételt, hogy így a közönség is ellenőrizhesse és a hatóságnak segítségére lehessen annak megítélésében, hogy valóban kívánatos-e az illetőnek a községi kötelekbe való felvétele?

Szükséges-e a városi tejjgazdaság? A városi tejjgazdaság tudvalevőleg állandóan deficitel dolgozik, miért is fölmerült az a kérdés, nem volna-e helyesebb felosztatni? Ez ügyben a tejjgazdaságot ellenőrző bizottság csütörtökön délután 4 órakor ülést tartott, melyen a tejjgazdaság megszüntetése mellett foglalt állást.

Pálóczy Horváth Barnabás festőművész iskoláját Nagyerdő 3. sz. villájába helyezte. Rendeléseket s tanítványokat még elfogad. Beiratások és rendelések naponta eszközölhetnek.

Befőtt költöző hólyagpapír, kender-spárga, milliós légyapír és szőlőkötöző zsinag a legolcsóbban Csátly papirkereskedésében kapható, Piac-utca 8. sz. Telefon 296. sz.

Már nem Péterfia 53, hanem Rákóczi-u. 23 alakítsa újja rossz nyakendőt. Schuster Ferenc fogászati műterme Piac-utca 11. sz.

Vakmerő gyilkosság Szabolcsban

Nagyszabású gyilkosság elkövetéséről szerztünk tudomást, amelyet a közeli Nyirtass község határában 4 ismeretlen tettes követett el.

A gyilkosság a magyi határban levő Fülöp tanyán történt, ahol Hoffmann Salamon 23 éves budapesti vállalkozónak szőlőkarókat készítettek a munkások. Fizetésük egy részét előző napokban kapták meg, a hiányzó összegre: mintegy százezer koronára nézve pedig ígéretet kaptak. Hoffmann a tanya bérletjénél, Róthfeldnél lakott, ahová a múlt csütörtök este négy fegyveres, katonaruhába öltözött rabló hatolt be, akik közül az egyik csendőrnek adta ki magát s így minden incidens nélkül bejutott a szobába a bérlet engedelmével, három társa pedig kint maradt. Bent azonban támadólag lövésre készen tartotta a tegyvert, amelyet Rothfeld elkapott. Dulakodás kezdődött közöttük, melynek hevében a rabló a bérlet egyik újját leharapta, hogy fegyverét kiszabadíthassa. A bérlet felesége, a jelen volt gépész és Hoffmann tehetetlenek voltak, mert a 3 fegyveres alak őket és a tanyában lakó cselédséget is sakkban tartotta. A rabló, mikor már használni tudta fegyverét, rálőtt ellenfelére, aki az oldalán ért sebesülés következtében röviddel azután meghalt. A tettes azonban megiszonyodhatott a kifolyó vér láttára, mert társaival együtt nyomban elmenekült. Előzőleg még két lövést adtak le a közeli cselédlakásokra.

A nyirtassi csendőrség szigorúan nyomoz a tettesek után. Valószínű, hogy a tettesek azt a pénzt akarták elrabolni, amit a munkások fizetéséből előző napról megmaradt s amit a lakásban sejtettek a rablók.

KIS HIREK

A csehek a magyar Losoncot községgé degradálták, és így a nagymultu város közigazgatása cseh állami tisztviselők kezébe került.

Csödöt mondott a cseh közigazgatás a Felvidéken, ahol a nép már minden táplálékából kifogyott. Éhség-halál is nem egy fordult elő. Mindinkább érzik derék tótjaink, hogy a magyar Alföldtől elzárva, nem képesek megélni. A fajlett cseh gyáripár megfosztja őket attól a keresettől, amiben háziiparuk révén idáig részük volt.

A tót katonák Kassán tüntetőleg magyarul beszélnek és magyar dalokat énekelnek, bár a legszigorubbán el van tiltva.

Eperjesen Spanyi (Sonnenschein) Arihur szerkeszt kommunista-izli cseh-barát lapot. — Ezért a cseh hatóságtól havi 2000 korona fizetést huz. Na, nem nagyon kelendő a lap: 60-70 példányt tudnak eladni belőle.

Losoncon nagyon félnek a cseh hősök a magyarok támadásától. Állandóan utra készen állanak, hogy idejében „visszavonulhassanak.”

Amerikában a magyarok 1 és fél millió dollárt (kbl. 300 millió koronát) gyűjtöttek a Szibériában sanylóddó magyar hadifoglyok hazahozatalának költségeire. Csodálatra- és tiszteltetreméltó az a megható ragaszkodás, amivel a nagy vizen túlra szakadt véreink viseltek szegény, elhagyott hazájuk iránt.

A bajor választások eredményeképp 36 különböző árnyalatu szociálista (egy közülük kommunista) és 89 polgári pártokhoz tartozó képviselő kapott mandátumot. A berlini német birodalmi gyűlésen 96 többségi szociáldemokratával 6 kommunista áll szemben. A birodalmi választásokon több mint 21 és fél millió szavazatot adtak le.

Franciaországban már a legtekintélyesebb lapok is bizonyítgadják, hogy a franciáknak is kétségteletlenül érdekük, hogy Komárom, Pozsony és az egész magyar Felvidék minél előbb visszakerüljön Magyarországhoz. A Le Temps azt írja, hogy Franciaország érdeke „hozzá van kapcsolva Magyarországot talpraállításához.” A franciák is új orientációt keresnek!

Az orosz szovjet helyzetét, miután a munkások nem tudnak a parasztok ellenszegülése folytán élelemhez jutni, Lenin legutóbbi kérésbejelölnek mondta egy moszkvai munkásgyűlésen.

Washingtonban, az amerikai Egyesült-Államok fővárosában az amerikai katolikus püspökök a magyar katolikus egyház sorsával foglalkoztak. Felolvasták Csernoch biboros hercegprímás levelét, melyben a világ katolikusainak segítségét kéri hazája számára.

Általános sztrájk tört ki a csehországi Karlsbadban az éhínség miatt. Csupán az élelmiszer üzletek vannak nyitva.

A zsidó-kérdés sürgős rendezését követelik a kijózanodott győri vasmunkások.

Választási mozgalmak

A vágóhid előtti tere szerdán este 6 órára hirdetett politikai gyűlés dr Bernolák Nándor halaszthatatlan más elfoglaltsága miatt nem tartotta meg. A Ker. Nemzeti egyesülés pártja értesíti tagjait, hogy a gyűlést ma pénteken este 7 órakor fogja megtartani a Molnár-féle vendéglő előtt.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.
VIGSZÍNHÁZ:
Péntek: Farsang tündére, operett.

Kedden **A farsang tündére** című háromfelvonásos operettet mutattak be a Vigszínházban. Thémája, hogy miként táncol egy szép fiatal örvény: a farsang tündére az érdek és a szerelmi házasság két örvénye közt. Persze az utóbbiba szédül bele, aminek neki különben gratulálunk. A zene a circuszt juttatta eszünkbe, hol szép lovak forognak, keringenek ilyen csilingelő muzsikára.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.
* A Szibériában sanylóddó hadifoglyaink hazaszállítására fordítja az *Aranyszínpad* a szerda esti bevételének *tiszta jövedelmét*. Minden jegy

Ára közelebb hozza hozzánk Szibériában szenvedő testvéreinket.

* **Farsang tándere** operett újdonság ma ma negyedszer kerül színre a Vígyszínházban. A szép zenéjű operett ének és tánc számai általános érdeklődést keltenek

* **Nemzeti Royal Orfeum a Vieszínházban.** Szombaton kezdi meg Virágh Jenő Budapesti kedvenc komikusa és művész társulata 3 napra terjedő vendégjátékát. Műsoruk: 1. Berky Kató Vályi Nagy Géza versét szavalja. 2. A fénykép, Karinthy Frigyes tréfája. 3. Radó Sándor új kupléi. 4. Radó és Forgács tréfás duettje. 5. Gombocz Vilma szóló műsora. 6. Heneida és Boncida duett. 8. Csicsóné, angol magyar táncmóka, Zerkovitztól. 9. Virágh Jenő saját műsorával. 10. Hordár Mihály István kis komédiája. Jegyelővétel.

* **Tisza Karola**, a budapesti Királysínház volt úrnepelt primadonnája kedden mutatkozik be a Cigányprimás operettben.

* **A mozikban a következő műsorok kerülnek bemutatásra:** Uránia, Judex III., „a halott kéz” kalandor történet 5 felvonásban. — Az Apollóban, „Egy dollárkirályné kalandjai” IV., „Minden poklon keresztül” amerikai kalandortörténet 6 felvonásban. — Az Aranybika moziban, „A Piave hőse” Wildvest Cowboy történet 5 felvonásban.

Ham-Ham az utóéletetlen amerikai komikus ma az Arany-Bika moziban.

SPORT

Debrecen város legjobb csapata címéért fog küzdeni vasárnap a DTE nagyerdői sporttelepén a DTE és DVSC. A vasutas csapat a bajnokságnak biztos nyertője; csupán csak a helyezésekért folyik küzdelem, azonban ha a DTE ezen mérkőzést, amelyre lázasan készült a vasutasokkal szemben megnyeri, a legjobb debreceni football-csapat címet kapja, mivel pont száma a bajnok-csapatéval egyenlő lesz! — Ebben az esetben a DVSC csak utóéletetlen goal arányával nyeri meg a bajnokságot. Viszont ha a DVSC ezen mérkőzését is megnyeri, akkor veretlenül fejezi be a szeont és nagy forral nyeri az első helyzetjét a bajnoki listán. Jegyek előre válthatók: Blattner ékszerész Kocsuth u. 4 és Megyeri fodrász üzletében Piac utca.

Törvénykezés

A törvényszék ötös tanácsa tegnap tárgyalta Gita Simon oláh ajku földmives bűnügyét, aki a megszállás alatt a Karap és Balogh tanyákra vezette az oláhokat, ahol azok búzát, jöszágot s más dolgokat rekviráltak. Minthogy ebben az esetben a bíróság hűtlenség büntetést látja fenforogni, az iratokat átteszi a gyorsított ötös tanácsa elé az idevonatkozó miniszteri rendelet alapján.

NYILTTÉR

A „Fehér Újság” 12-ik számában megjelent „A szomszéd testvér” cím alatt közölt cikk azon állítása, hogy mint a szabaddóműves páholy tagja kerültem volna az iparskolához óraadónak: **nem igaz.** A szabaddóművesek egyik páholyának sem voltam sohasem a tagja.

Debrecen, 1920. jan. 9.

Mocsári László
ref. ig. tanító.

Eladó tanyásbirtok

Ujléti ligetben a Halap mellett 37 kat hold alj-homok 2 szobas lakás, pince, istálló, szőlő és gyümölcsösökkel ösztí átvételre eladó, Dezső L. Maróthy-utca 19.

Iparosok figyelmébe!

A keresztény nemzeti egyesülés pártja nagy iparos gyűlést tart folyó hó 11-én, pénteken este fél 8 órakor a városháza dísztermében. Tárgysorozat: 1. Az új ipartörvény revíziójának ismertetése. 2. Az iparosság állásfoglalása a mai politikai elhelyezkedésére. 3. Beszédet mondanak: Dr Bernolák Nándor, Pröhle Vilmos, Millotai István, országyűl. képviselők.

ÉRTESITJÜK a Teglaskert t. választópolgárait, hogy június hó 11-én, pénteken d. u. 6 órakor, a Teglaskert Szepesti-u. 49. sz. csöszháznál **NEPGYŰLÉST** tart a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja. Beszél: Dr Pröhle Vilmos képviselőjelölt.

APOLLO	URANIA
Péntek—vasárnap	Péntek—vasárnap
Egy dollárkirályné kalandjai.	JUDEX III.
IV. rész: Minden poklon át. Kalandortörténet 6 felvonás. Előadások 5, 7 és 9-kor.	Harmadik rész: A halott kéz. Filmregény 4 felvonás. Főszereplő: René Cresté. Előadások 7 és 9-kor.

ARANY BIKA MOZI

Péntek—vasárnap 3 napig
A Prairie hőse
Wild West történet 5 felv. Főszereplő E. K. Lincoln, Amerika kedvence.
Előadások 7 és 9 órakor

Cukorborsó

hüvelyes naponta délelőtt 7—12 óráig és délután 3—6 óráig nagyobb mennyiségben is kapható
kilogrammonként 5 koronáért
a MACSI URADALOM Hatvan utca 1. szám alatti zöldségüzletében és Fegyverházy János Ferenc József-ut 65. szám alatti fűszerüzletében.

10751—1920.

Árverési hirdetmény

Debrecen sz. kir. város a tulajdonát képező 4741 kat. hold 825 négyszögöl területű, a hajduszováti 40. sz. betétben bejegyzett ingatlant, zárt írásbeli ajánlatok, illetve nyilvános szóbeli árverés útján eladja.

Ajánlat tehető az egész birtokra egy tömegben, a 12 tagbirtokra külön-külön, valamint az 1—9 tagbirtoknak, a parcellázási tervben feltüntetett 117 parcellájára ugyancsak külön-külön.

Kikiáltási ár katasztrális holdanként 6000 korona, az egész birtokra 28,449.000 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, illetve magasabb ígéret esetén az ajánlati összeg 10 százaléka.

Írásbeli zárt ajánlatokon a bánatpénz letétbehelyezése szabályszerűen igazoltatandó.

Részletes árverési feltételek, valamint a birtok és az egyes tagbirtokok, illetve parcellák fekvését feltüntető térképek, továbbá a 77 parcellán levő felülepítmények leltára a városi számvevősegnél (Városháza emelet 10. sz. a.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Írásbeli zárt ajánlatok 1920 évi június hó 21-én, déli 12 óráig a városi számvevőseghoz adhatók be.

Nyilvános szóbeli árverés 1920 évi június hó 22-én (kedden) délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében (emelet 34. sz.) fog megtartatni.

Debrecen, 1920 június 8.

A városi tanács.

Gizella fürdő

Petőfi-tér nagyalomással szemben **MEGNYILT.** ::

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a Gizella fürdőt a nagyalomással szemben újonnan s modernül átalakítva saját vezetésem alatt megnyitottam. Férfi gőz d. e. fél 7-től d. u. 12-ig. Női gőz d. u. fél 2-től u. u. 6-ig. Vasárnap egész nap férfi gőz. Kádfürdő egész nap nyitva. A n. é. közönség pártfogását kérem.

Sóvágó Antal, bérlő.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felcsbe

kiadó hadházi határban 64 hold szántóföld. Értekezhetni Arany János-u. 33. szám.

Romlóit

tegerít a gabonagyűltte országos kormánybiztoságának engedélyével vasa a Haltenyészti részvénytársaság Egyháztér 6. sz.

Házvezetőnőt

intelligenset, keresztényen keres azonnali belépésre magános, idősebb ur. ó. A főzésben, bevásárlásban segíteni kell. Cím a kiadóhivatalban

Bélyegzőgyár és véső-intőzet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Koros Sándor
Törli-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.
MÚORÁS, Bádógus-utca.

MEGNYILT

a Margit-fürdő modern nyári uszodája.

Előnyös idény és havibérletek válthatók. A fürdés beosztása reg. 6—8-ig férfiak, 8—1-ig hölgyek, délután 1—7-ig férfiak részére.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Orest tűzifa kereskedő

Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

A szabolcsvármegyei „ERZSÉBET” kórházban Nyír-egyházán több **ápolónő** és **ügyes szakácsnő felvétetik.**

Értesítés!

A Debreceni Keresztény Kisgazda- és Földmivesspárt értesíti a párthoz tartozó választópolgárokat és polgárnöket, hogy a választás körül felmerülő minden olyan ügyben, mely a választók előtt kétesnek látszik, vagy melyen eligazodni nem tud, a legnagyobb készséggel ad mindenféle felvilágosítást a párt titkári hivatala Piac-u. 7-ik sz. a. helyiségében.

A párt elnöksége.

Karlsbadi só

üvegekben, kristályos és törtött minőségben megérkezett
KAPHATÓ

Rontsek Gézánál, Rössuth-utca.

Mindenemü kalaptisztítást és alakítást elfogad

M. Nagy Mihály

kalapos mester Péterfia-u. 8. (Saját ház.)
A ref. főgimnáziummal szemben. Ugyanott állandó nagy választék kész kalapokban. —